

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarverslag 2022

Heuvellandbibliotheken

Inhoudsopgave

2022: een jaar van heroriëntatie

p.4

Heuvellandbibliotheken is ...

p.5

Onze speerpunten

p.6

2022 in vogelvlucht

p.7

De organisatie

p.8

Waardevolle samenwerkingen

p.10

Huisvesting

p.11

Bijlage jaarverslag 2022

p.12

2022: een jaar van heroriëntatie

Stichting Heuvellandbibliotheken heeft turbulente jaren achter de rug. In 2019 was vanwege juridische obstakels een fusie met Centre Céramique in Maastricht definitief van de baan. Het vernieuwde bestuur werd in 2020 en 2021 geconfronteerd met de voortdurend veranderende situatie door de Covid-crisis. Intussen vraagt de landelijke overheid van het bibliotheekwerk een steeds prominentere rol bij het voorkomen en oplossen van grote maatschappelijke en culturele vraagstukken. 2022 betekende daarom voor de stichting: richting bepalen voor de toekomst.

Wij zijn als bibliotheken aan zet om laaggeletterdheid te voorkomen en om digitale inclusie en Leven Lang Ontwikkelen te bevorderen. De bibliotheek ontwikkelt zich daarom. De traditionele uitleenfunctie blijft, maar activiteiten en projecten vragen andere inzet van medewerkers en middelen evenals een gewijzigde inrichting van de fysieke locaties. De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in het najaar een indringende kamerbrief gestuurd over de opdracht die elke gemeente heeft om goede bibliotheekvoorzieningen in stand te houden en waar nodig te herstellen. Stichting Heuvellandbibliotheken heeft afgelopen jaar voorstellen geformuleerd over de manier waarop wij op een toekomstbestendige manier invulling willen en kunnen geven aan onze opgaven. De gemeenteraadsverkiezingen en de daaruit voortvloeiende

benoeming van nieuwe wethouders van Eijsden-Margraten, Vaals en Valkenburg maakte die beleidsbepaling ook zeer relevant.

Wij dragen het door ons beoogde beleid uit en gaan daar ook in 2023 mee door. Wij blijven onze leden leesplezier bieden door recreatief of informatief te lezen, bieden hen de kans om zich persoonlijk of beroepsmatig te ontwikkelen via (online) cursussen, programma's of specifieke activiteiten, bevorderen het leesplezier bij de jonge lezers en bieden mensen de mogelijkheid om aansluiting te houden bij de digitale samenleving. Bovendien is de bibliotheek een belangrijk sociaal knooppunt, waar mensen elkaar op een vrijblijvende manier kunnen ontmoeten en waar ruimte is voor kunst en cultuur. Als bestuur willen we het mogelijk maken dat dit alles op fijne locaties én online op een professionele en financieel verantwoorde manier vorm krijgt. Daarop is ons beleid gestoeld, in de verwachting en overtuiging dat alle gemeentelijke overheden het belang van het bibliotheekwerk voor hun bevolking onderschrijven. De bieb is immers een van de meest laagdrempelige maatschappelijke instellingen waar mensen zich kunnen blijven ontwikkelen.

Bert Dauven,
Bestuursvoorzitter
Stichting Heuvellandbibliotheken

Heuvellandbibliotheken is ...

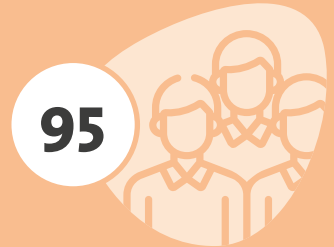
... een middelgrote bibliotheekorganisatie met 5 vestigingen

+

+

Medewerkers voor 5,6 FTE

4 Locatieverantwoordelijken,
1 Projectmedewerker Aanpak
laaggeletterdheid & Basisvaardigheden,
1 Managementondersteuner,
1 Operationeel Manager,
1 Specialist Jeugd &
Onderwijs / Leesconsulent,
1 IDO Kwartiermaker

Directeur
voor 8 uur per week

Vrijwilligers

Zij werken wekelijks ...

... aan de bibliotheektaken. We hebben gelukkig hulp van 95 geweldige vrijwilligers en waar mogelijk werken we samen met andere bibliotheken, de gemeentelijke overheid, maatschappelijke en culturele organisaties en scholen.

Aan de speerpunt Jeugd ...

... werken een specialist Jeugd & Onderwijs en een leesconsulent. De pilot voor het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) kreeg vorm dankzij een kwartiermaker. Laaggeletterdheid kreeg aandacht in de vorm van een cursus beeldbellen en een pilot empowerment.

Onze speerpunten

Jeugd

Lezen is leuk! Om te bereiken dat zoveel mogelijk kinderen blij worden van lezen, onderhoudt de Specialist Jeugd & Onderwijs contacten met basisscholen, consultatiebureaus en kinderopvang. Samen met de leesconsulent zorgen we voor activiteiten.

- dBos op 4 scholen in Eijsden-Margraten en op 1 school in Valkenburg.
- Leesbevorderingsprogramma 'Leesoffensief': op basisschool De Kleine Wereld in Vaals werd een vlog gemaakt. Basisschool de Keerkring in Cadier en Keer en OBS Berg zijn in november gestart met dit project dat in 2023 wordt afgerond.
- Voorleesdagen: Activiteiten op de dBos scholen. Leesconsulente leest op alle vijf vestigingen voor uit 'Maar eerst ving ik een monster' van Tjibbe Veldkamp.
- Voorleeswedstrijd (helaas online).
- Kinderboekenweek: Wedstrijd maak een kijkdoos rond het thema Gi-Ga-Groen. Leesconsulente bezoekt scholen voor diverse activiteiten.
- Boekstart-activiteiten op verschillende momenten en locaties.
- Taalmarkt op 22 september in Eijsden. Leesconsulente leest voor.

Laag-geletterdheid

Plezier in lezen, mediavaardigheid, taalbeheersing: uiteenlopende aspecten van laaggeletterdheid kregen aandacht via projecten en vaste programmaonderdelen.

- Beeldbellen voor ouderen: laagdrempelige bijeenkomsten over het gebruik van de smartphone.
- Taalcafé voor volwassen inwoners en statushouders, gerund door vrijwilligers. Heuvellandbibliotheken faciliteert.
- Inloopspreekuren in samenwerking met Seniorweb: iedereen kan met vragen over de laptop, smartphone en pc terecht.
- Pilotproject empowerment voor langdurig werkzoekende jonge vrouwen.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Digitale vaardigheden spelen een steeds grotere rol om contact te onderhouden met de overheid. Op Prinsjesdag zijn gelden toegezegd aan gemeenten om te werken aan digitale vaardigheden van inwoners. Bibliotheekorganisaties zorgen voor de uitvoering.

Vooruitlopend daarop zijn op verschillende plaatsen proeftuinen ingericht, onder andere in de bibliotheek van Valkenburg. In samenwerking met Centre Céramique heeft een kwartiermaker het IDO voorbereid, dat in december is gestart. Een ruimte is ingericht, publiciteit gegenereerd en vrijwilligers opgeleid. Op woensdagmiddag kan iedereen terecht met vragen, zonder lid te zijn van de bibliotheek maar bij voorkeur op afspraak.

2022 in vogelvlucht

Januari

Strikte maatregelen in verband met corona duren voort.

Februari

Maart

Onze vestigingen kunnen voorzichtig weer het complete aanbod bieden.

April

Een aantal vrijwilligers wilde het risico op besmetting blijven beperken, waardoor ruimte kwam voor andere vrijwilligers.

Mei

Beleidsplan afgerond, klaar voor presentatie aan de nieuwe wethouders. Afscheid coördinator vanwege pensionering.

Juni

Collectie voor volwassenen verhuist uit Brede School Eijsden (Op de Cour) naar het gemeentelijk Servicepunt. De jeugdbieb blijft voorlopig in het schoolgebouw. Leeszaal, cursussen en Youth Academy waren al ondergebracht in het Sociaal Centrum.

Juli

Nieuwe operationeel manager start. Trajekt maakt vanaf nu structureel gebruik van een ruimte bij Heuvellandbibliotheken Valkenburg.

Augustus

Locatieverantwoordelijke Eijsden neemt afscheid vanwege pensionering. Cursussen 'Beeldbellen met je smartphone' hervat. Kwartiermaker IDO start.

September

Kwartiermaker IDO bereidt een proeftuin voor op de locatie Valkenburg. Nieuwe locatieverantwoordelijke Eijsden start.

Oktober

Kennismaking met nieuwe wethouders.

November

Eerste keer Belastingspreekuren in Vaals en Valkenburg in samenwerking met Stichting FIRST Fiscale Rechtshulp (SFFR).

December

Opening IDO Valkenburg.

De organisatie

De vrijwilligers

Ongeveer vijftien vrijwilligers zorgen dat bezoekers op alle locaties gastvrij worden ontvangen. Elke vestiging heeft een eigen team met mensen die de uitleen begeleiden, de locatie gezellig inrichten, boeken opruimen, technische klussen uitvoeren of ondersteunen bij activiteiten. De locatieverantwoordelijke is het aanspreekpunt voor het plaatselijke team. Het werven van nieuwe vrijwilligers gebeurt door de operationeel manager, die ook de speciale vrijwilligersnieuwsbrief verzorgt. De nieuwjaarsreceptie voor vrijwilligers, team en bestuur kon in 2022 niet doorgaan vanwege de coronamaatregelen.

Wel was er, net als in andere jaren, een vrijwilligersdag. Deze kreeg vorm met twee workshops: 'AVG, de wet op de privacy' en 'De wereld van kleuren' en werd afgesloten met een hapje en drankje.

Het (vrijwillige) bestuur

Dhr. Bert (H.M.L.) Dauven - voorzitter
Dhr. Dré (A.W.M.) Renkens - penningmeester
Mw. Nicole (N.W.L.) Dauss - secretaris
Mw. Anouk (A.J.J.M.) Houben - bestuurslid
Mw. Meltem (M.) Schelling-Sirtmac – bestuurslid

Het bestuur overlegde in 2022 vijf keer aan de hand van een vaste agenda, over onder andere de speerpunten, de financiële stand van zaken, personeelszaken en de aanpassingen die nodig zijn in het kader van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

De professionals

Het vaste team bestaat uit vier locatieverantwoordelijken (Eijsden, Margraten, Vaals, Valkenburg/Berg), een operationeel manager, een managementondersteuner en een directeur voor twee dagdelen. Verder is er een projectmedewerker Aanpak Laaggeletterdheid & Basisvaardigheden en een specialist / consulent Jeugd & Onderwijs. De locatieverantwoordelijken begeleiden de vrijwilligers, organiseren activiteiten en werken aan leesbevordering. De operationeel manager onderhoudt de in- en externe contacten, verzorgt de financiën en personele en facilitaire zaken.

In de loop van het jaar hebben de coördinator en de locatieverantwoordelijke van Eijsden afscheid genomen. De operationeel manager heeft de taken van de coördinator overgenomen.

Op projectbasis heeft Heuvellandbibliotheek:

- Een kwartiermaker Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)
- Een specialist basisvaardigheden

In de eerste maanden van 2022 golden nog coronamaatregelen. De teamleden moesten daardoor teruggrijpen op de traditionele vaardigheden van de bibliothecaris: het uitzoeken en klaarleggen van boeken. Andere taken werden zoveel mogelijk via thuiswerken uitgevoerd. Toen de bibliotheken in maart weer stapsgewijs open mochten, werden ook weer activiteiten georganiseerd. Daarbij waren minder deelnemers welkom vanwege de anderhalvemeter-maatregel.

De individuele coachingtrajecten voor de medewerkers die vóór corona zijn ingezet, werden afgelopen jaar afgerond.

Waardevolle samenwerkingen

De bibliotheek- en boekenwereld

Heuvellandbibliotheken kan aansluiten bij activiteiten en kennis en ervaring uitwisselen met collega's van andere bibliotheken, waaronder de bieb van Meerssen. Ook zijn er verschillende ondersteunende organisaties zoals de nationale KB, Bnetwerk en Cubiss. Centre Céramique levert een directeur voor twee dagdelen per week. Bovendien maken we gebruik van diensten rond collectievorming en G!ds, een database voor basisvaardigheden.

Voor landelijke acties zoals de Boekenweek van Jongeren (16 t/m 25 september) en de Kinderboekenweek (5 t/m 16 oktober) levert Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) informatie en promotiemateriaal.

Gemeenten

Met ambtenaren en wethouders van Eijsden-Margraten, Vaals en Valkenburg vindt overleg plaats over belangrijke ontwikkelingen, de huisvesting, onze maatschappelijke functie en de bijbehorende financiering. In Valkenburg werd het eerste Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) geopend en het Sociaal Team van de gemeente Valkenburg houdt het inloopsprekuur in de vergaderruimte van de bibliotheek in Valkenburg.

Maatschappelijke organisaties

Onze samenwerking met consultatiebureaus, kinderopvang en Trajekt is belangrijk om aandacht te vragen voor het voorlezen aan jonge kinderen. Rond laaggeletterdheid zijn er contacten met Stichting Lezen en Schrijven en de Sociale Dienst.

In nauwe samenwerking met de vrijwilligers van het Sociaal Centrum in Eijsden faciliteren wij op die locatie de leeszaal. Trajekt Maatschappelijk Werk is een vaste gebruiker van ruimte in de Valkenburgse bibliotheek. Ook hebben we contact met de musea in ons werkgebied, culturele verenigingen en TV Valkenburg. Via Literarischer Sommer leveren jaarlijks enkele schrijvers een bijdrage aan ons programma. Het Beeldarchief Valkenburg is gevestigd in de bibliotheek van Valkenburg.

Scholen

Het onderwijs in ons verzorgingsgebied kan rekenen op onze ondersteuning op het gebied van lezen. Daarvoor faciliteren wij het concept 'de Bibliotheek op School', dBos. Een dBos vraagt van scholen financiële en personele inzet, die niet altijd beschikbaar is. De specialist Jeugd & Onderwijs onderhoudt de contacten. De leesconsulent organiseert, verzorgt en begeleidt activiteiten.

Huisvesting

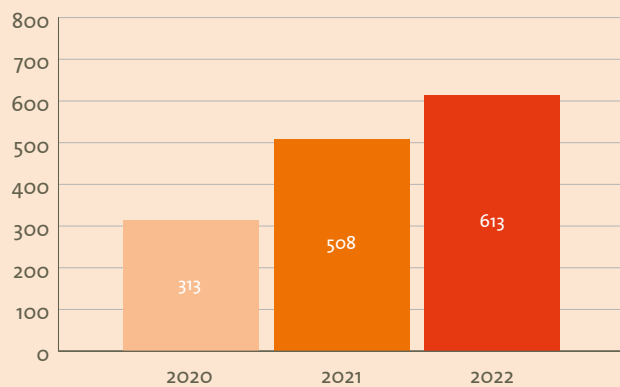
De huisvesting van de bibliotheek is een belangrijk gespreksonderwerp bij gemeentes. In Eijsden breidde de school uit, waardoor de collectie voor volwassenen verplaatst moest worden. Daarmee is de bieb van Eijsden verdeeld over drie locaties: kinderboeken in de Brede School, de collectie voor volwassenen in het Servicepunt van de gemeente en de leeszaal bij het Sociaal Centrum. In Berg en Terblijt wordt nieuwbouw gerealiseerd en gaat in de bibliotheek in het Samenwerkend Kindcentrum participeren. In Margraten, Vaals en Valkenburg hebben zich geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan.

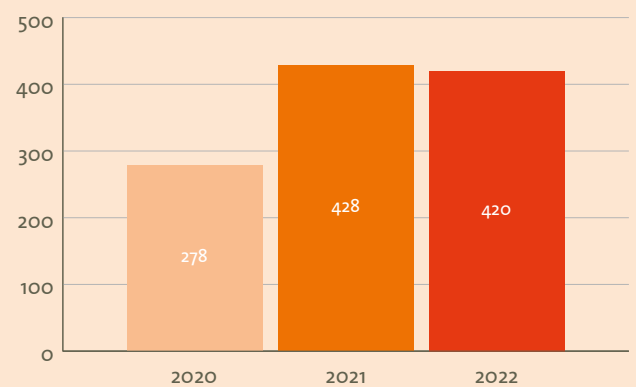
Bijlage jaarverslag 2022

Gebruik OnlineBibliotheek vanaf 2020

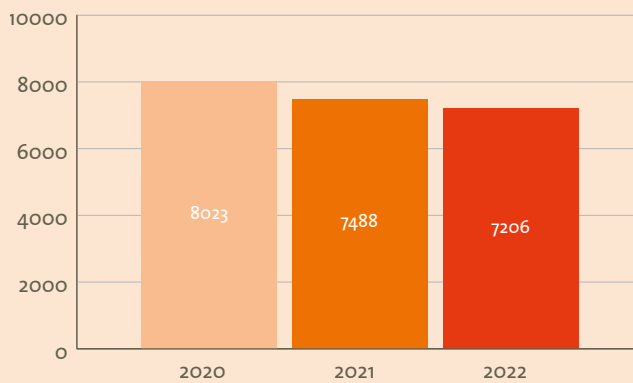
Aantal accounts

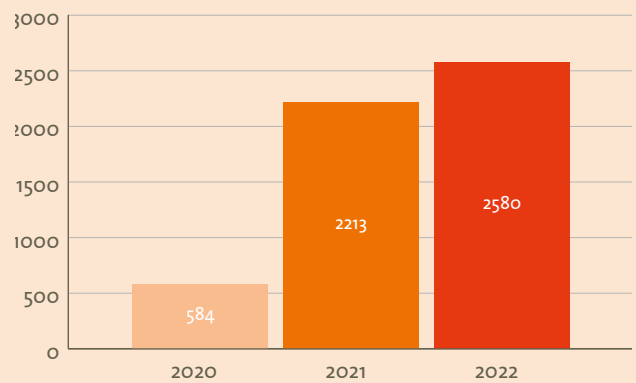
Aantal actieve accounts

Aantal uitleningen E-books

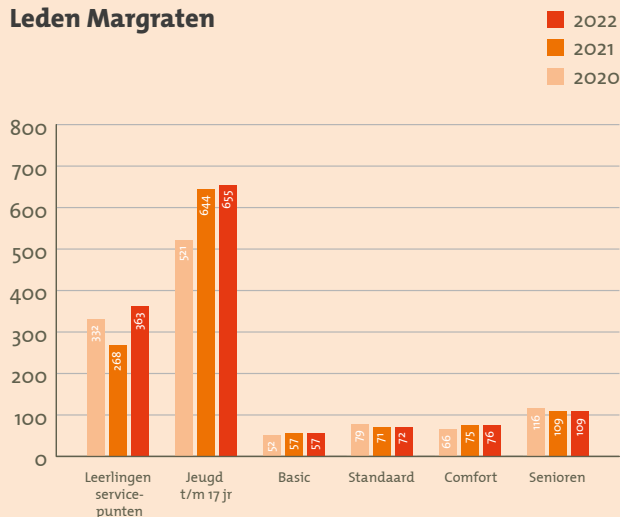

Aantal uitleningen Luisterboeken

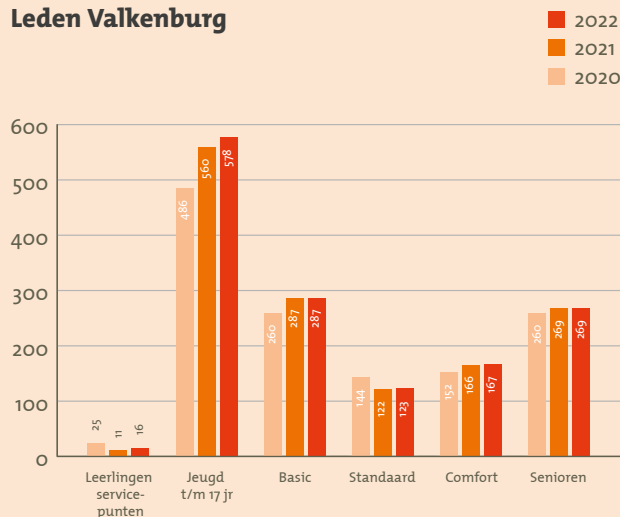

Ontwikkeling abonnementen Heuvellandbibliotheken vanaf 2020

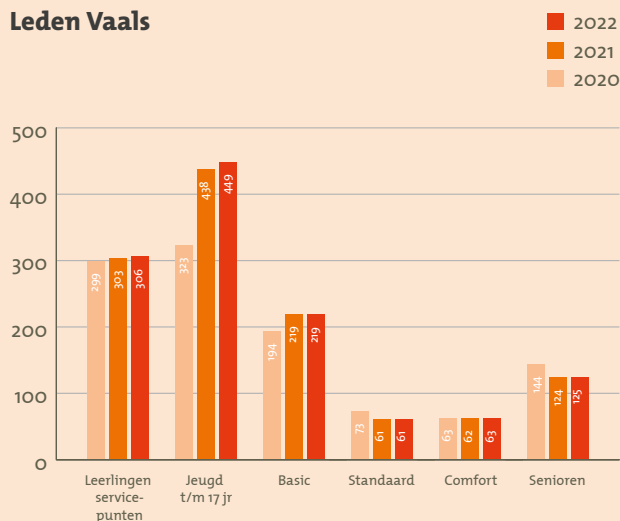
Leden Margraten

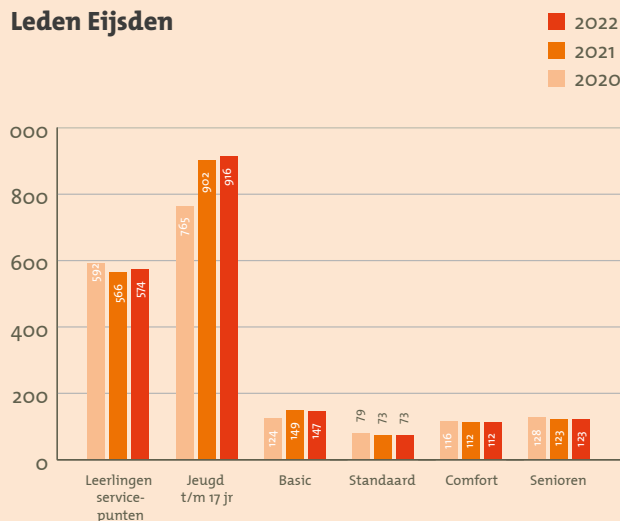
Leden Valkenburg

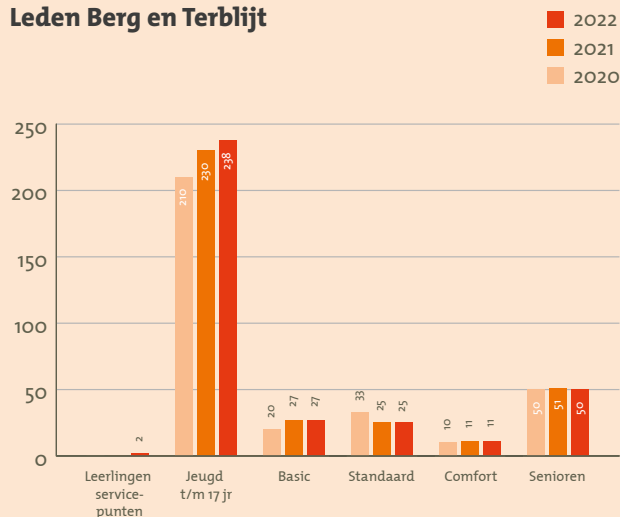
Leden Vaals

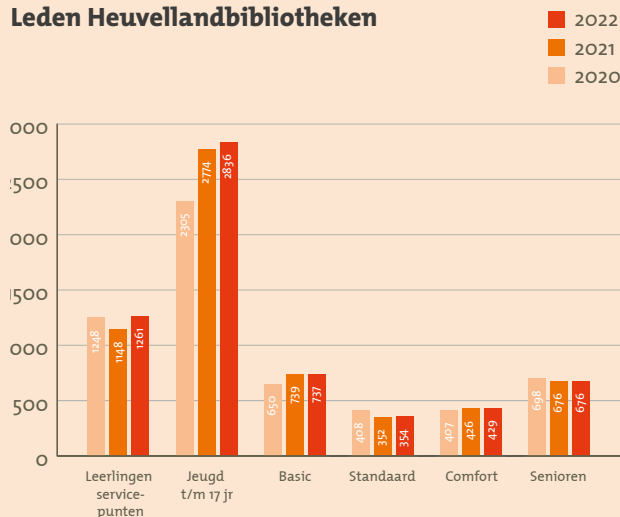
Leden Eijsden

Leden Berg en Terblijt

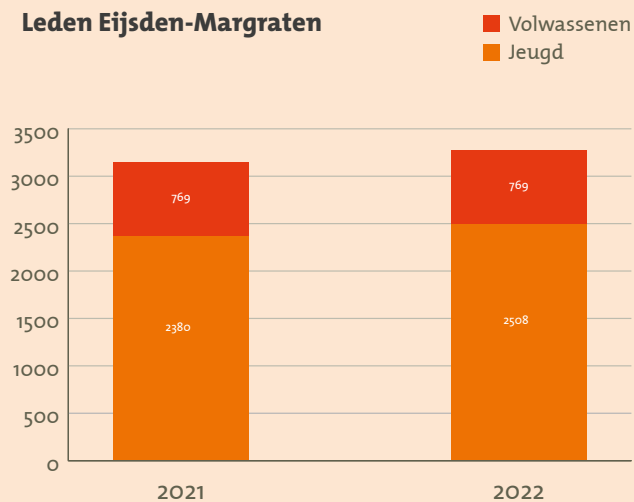
Leden Heuvellandbibliotheken

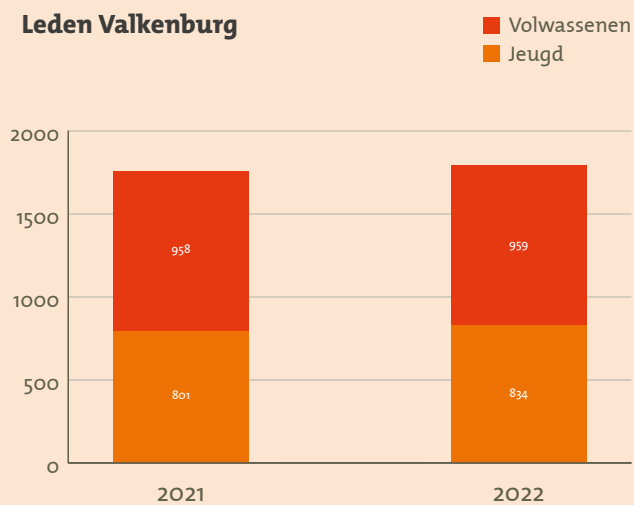
Leden per gemeenten

Heuvellandbibliotheken vanaf 2021

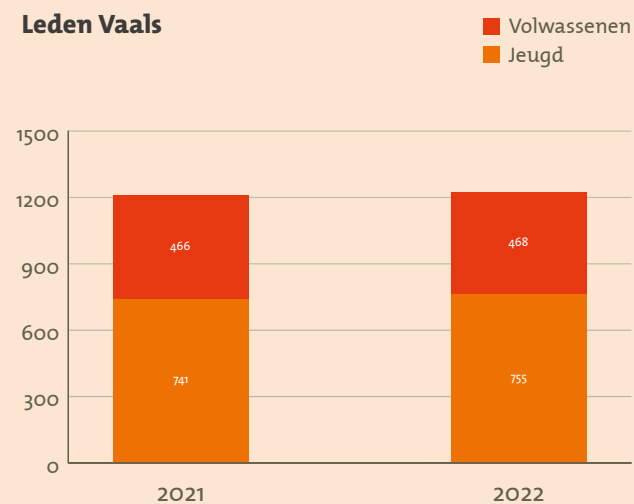
Leden Eijsden-Margraten

Leden Valkenburg

Leden Vaals

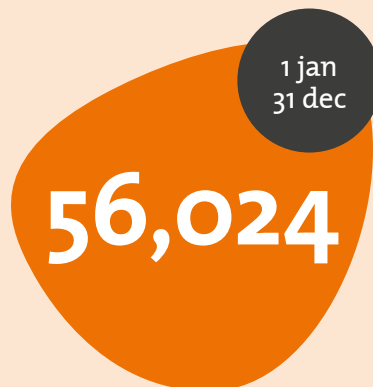
Views en bezoekers website 2022

aantal bezoekers

website bezocht

aantal pagina's bekeken